

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

**Методичні рекомендації
до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Фінансовий моніторинг» для здобувачів
вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий моніторинг» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024.- 26 с.

Укладач: к.е.н., доцент Н.Г. Фатюха

Рецензент: к.с.н., доцент О.П. Зоря

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Н.Г. Фатюха

Затверджено
на засіданні кафедри
“Фінанси, банківська справа
та страхування”
Протокол № 13
від 19.06. 2024 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФЕУ
Протокол № 5
від 28.06. 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий моніторинг»	6
1.1 Загальні положення до написання контрольної роботи	6
1.2 Вимоги до оформлення контрольної роботи	6
2 Завдання на контрольну роботу за варіантами	10
3 Питання до іспиту з дисципліни «Фінансовий моніторинг»	20
4 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	22
Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки	26

ВСТУП

В умовах глобалізації економіки і поширення її тінізації, посилення терористичної загрози і розповсюдження зброї масового знищення боротьба із легалізацією доходів, фінансуванням тероризму і розповсюдженням зброї масового знищення набуває особливого значення.

Через те, що накопичені злочинні надприбутки, отримані шляхом ухилення від сплати податків, збуту наркотичних засобів, торгівлі зброєю та людьми, корупції тощо, кримінальні структури намагаються легалізувати через інфраструктуру фінансового та інших ринків. Фахівці-фінансисти повинні чітко розуміти основи фінансового моніторингу та мати сформовані навички щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та вчиненню інших дій, спрямованих на недопущення легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення.

Метою вивчення дисципліни є формування теоретичних знань та набуття практичних вмінь і навичок використання сучасної методології, методів, прийомів з метою проведення фінансового моніторингу.

Завдання:

- визначення сутності, етапів та типології легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом;

- ознайомлення із міжнародними нормами у сфері протидії легалізації злочинних доходів і фінансування тероризму;

- вивчення сутності та видів фінансового моніторингу;

- ознайомлення із функціонуванням системи фінансового моніторингу в Україні, правами та обов'язками суб'єктів фінансового моніторингу;

- вивчення особливостей організації фінансового моніторингу різними суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Оволодіння дисципліною «Фінансовий моніторинг» дозволить майбутнім магістрам розвинути компетентності у сфері фінансового моніторингу для реалізації покладених на них повноважень: обирати методи адаптації та напрями використання міжнародних стандартів та

нормативів у професійній діяльності; систематизувати та аналізувати інформацію для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

а) загальні компетентності:

- 1) вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4;
- 2) здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК5;
- 3) навички міжособистісної взаємодії ЗК6.

б) фахові компетентності:

1) здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування СК04;

2) здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування СК07;

3) здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування СК09;

4) здатність використовувати інструментарій фінансового моніторингу у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму СК 11.

Результати навчання з дисципліни «Фінансовий моніторинг» деталізують такі очікувані результати навчання: Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування ПР04. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях ПР06. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування ПР09. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів ПР12. Здатність виявляти нові тенденції у легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та оцінювати ризики для суб'єктів первинного фінансового моніторингу бути використаними для відмивання «брудних» коштів або фінансування тероризму ПР 15.

1 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ»

1.1 Загальні положення до написання контрольної роботи

Контрольна робота як важлива форма навчального процесу, повинна навчати здобувачів вищої освіти заочного відділення самостійному узагальненню та письмовому викладанню основних положень опрацьованих літературних джерел, першоджерел, законодавчо-нормативних актів.

Контрольна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань здобувача вищої освіти, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання здобувача вищої освіти з боку кафедри.

Виконуючи контрольну роботу, здобувачі вищої освіти набувають досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами.

Студент повинен сформувати здатність до пошуку, використання інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму і фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

1.2 Вимоги до оформлення контрольної роботи

Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частин, а також списку використаної літератури.

Контрольна робота виконується самостійно.

У **теоретичній** частині здобувач вищої освіти повинен написати есе за актуальною темою у сфері фінансового моніторингу, що пропонується.

У практичній частині здобувач вищої освіти повинен ретельно опрацювати Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX

Контрольну роботу з навчальної дисципліни «Фінансовий моніторинг» кожному здобувачеві вищої освіти необхідно виконувати відповідно до варіанта (за номером у списку групи).

Для написання есе здобувачам вищої освіти запропоновано 5 варіантів завдань.

Есе – це письмова творча робота, яка презентує авторське концептуальне бачення якого-небудь явища суспільного життя і виконується у критично-публіцистичній манері.

Основна мета виконання есе з навчальної дисципліни " Фінансовий моніторинг " – глибоке та творче вивчення здобувачами вищої освіти одного з конкретних питань теорії і практики у сфері фінансового моніторингу, оволодіння методами наукового дослідження.

Існують певні **вимоги до виконання есе**:

- **достатній теоретичний рівень** – означає, що здобувач вищої освіти повинен розкрити обрану тему есе на сучасному рівні розвитку науки, використовуючи такі підходи та наукові знання, що пояснюють різні явища й події в історії та практиці публічного управління з позицій сьогодення. Крім того, студент повинен достатньо повно розкрити основні поняття і терміни, що стосуються обраної теми, наводити тільки об'єктивні факти і реальні практичні приклади;

- **дослідницький характер** – есе має містити елементи дослідження: вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (монографій, наукових статей тощо) вітчизняних та зарубіжних авторів; систематизація та аналіз різних думок і підходів, викладення власного погляду щодо проблеми, яка розглядається; порівняння теоретичних поглядів учених і практичного вітчизняного та зарубіжного досвіду; формулювання висновків і рекомендацій;

- **самостійний характер** – есе повинно бути не компіляцією, скомпонованою з декількох джерел, а оригінальним дослідженням, в якому студент обґрунтовано висловлює свою власну думку чи концепцію. Власне, цим і відрізняється есе від традиційних рефератів. Ця форма індивідуальної роботи була запозичена з практики західно-європейських вищих навчальних закладів, де вона широко використо-

вується з метою формування в здобувачів вищої освіти навичок аналізу.

Тому головне під час підготовки есе – не уникати самостійного мислення, тільки в такий спосіб можна висловити власну думку в дослідженні тієї чи іншої проблеми;

- грамотність оформлення – це важлива вимога до есе, яка підвищить його якість. У ньому не повинно бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування, оформлення посилань, списку використаної літератури (вказавши в квадратних дужках [...]), автора, назву праці, місце, рік видання, сторінку. Виконання цієї вимоги виховує у здобувачів вищої освіти культуру оформлення як ділової документації, так і наукових праць, що має особливе значення для практичної діяльності та підготовки майбутньої магістерської роботи;

5) **обсяг есе**, який не може бути меншим, ніж 600 – 750 слів (тобто до чотирьох сторінок).

На початку есе здобувач вищої освіти обґрунтовує актуальність обраної теми. Актуальність теми (від лат. *actualis* – справжній, теперішній, сучасний) означає її важливість, практичну значущість.

Основна вимога до есе – змістовність, логічна послідовність викладення матеріалу, органічний взаємозв'язок розкриття окремих питань: повне розкриття всієї теми в цілому.

Усі теоретичні положення і висновки мають бути аргументовані з посиланням на першоджерела. На основі аналізу літератури, дискусійних питань, узагальнень практичного досвіду потрібно зробити необхідні висновки та можливі рекомендації.

Слід чітко усвідомити, що есе – це не реферат, а суб'єктивне бачення того предмета, який студент досліджує, його творчий розв'язок. Наприкінці есе наводиться список використаної літератури.

Практична частина – порівняльний аналіз законодавчих актів та вирішення тестів.

Список використаної літератури повинен містити не менше п'яти джерел. Після викладення матеріалу необхідно навести список використаної літератури.

Обсяг контрольної роботи повинен становити 15-20 стандартних сторінок друкованого тексту формату А4, шрифт 14, інтервал 1,5, Times New Roman. Робота може бути написана від руки.

Своєчасно виконану контрольну здобувач вищої освіти здає на кафедру фінансів, банківської справи та страхування для реєстрації у встановлені учбовим графіком строки (десять днів до початку екзаменаційної сесії) на перевірку. У разі негативної рецензії вона повертається на доопрацювання, після чого виконується повторно і знову подається на перевірку разом з першим варіантом. Роботи, виконані не самостійно, не зараховуються. Виконання та захист контрольної роботи – необхідна умова її зарахування.

До здачі іспиту з дисципліни "Фінансовий моніторинг" здобувач вищої освіти допускається лише за умови зарахування контрольної роботи.

2 ЗАВДАННЯ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ ЗА ВАРІАНТАМИ

Таблиця 2.1 - Завдання на контрольну роботу

№	Завдання
1	1. Обґрунтуйте необхідність побудови системи фінансового моніторингу 2. Практична частина: На основі аналізу Закону України «Про фінансовий моніторинг» від 06.12.2019 № 361-IX (зі змінами) охарактеризувати відповідальність за порушення вимог Закону. 3. Тести
2	1. Виникнення поняття відмивання «брудних грошей» 2. Практична частина : Які зміни запровадив Закону України «Про фінансовий моніторинг» від 06.12.2019 № 361-IX (зі змінами) щодо вдосконалення процедури «замороження» активів 3. Тести
3	1. оцінка відповідності національної системи фінансового моніторингу міжнародним стандартам 2. Практична частина : Які зміни запровадив Закону України «Про фінансовий моніторинг» від 06.12.2019 № 361-IX (зі змінами) стосовно процедури переказу коштів. 3. Тести
4	1. Засади функціонування системи фінансового моніторингу в Україні 2. Практична частина : Які зміни запровадив Закону України «Про фінансовий моніторинг» від 06.12.2019 № 361-IX (зі змінами) щодо удосконалення процедури верифікації клієнта 3. Тести
5	1 Проблеми притягнення до кримінальної відповідальності за легалізацію злочинів. 2. Практична частина : В чому полягає сутність запровадження механізму належної перевірки Закону України «Про фінансовий моніторинг» від 06.12.2019 № 361-IX (зі змінами). 3. Тести

Тести за варіантами

Варіант 1

1. Де вперше почали вживати терміни «брудні гроші» та «відмивання грошей»:

а) США;

- б) Бразилія;
- в) Швейцарія;
- г) Японія.

2. Що стало відправним моментом у боротьбі світового співтовариства з явищем легалізації доходів:

- а) створення Інтерполу;
- б) створення FATF;
- в) прийняття Віденської конвенції;
- г) прийняття 40 рекомендацій FATF.

3. Який орган має право ухвалювати рішення, обов'язкові для виконання всіма членами ООН:

- а) Асамблея ООН;
- б) Рада Безпеки ООН;
- в) секрете́ріат ООН;
- г) Економічна

4. «Чорний перелік» FATF — це:

- а) перелік країн з фінансовими ринками, що розвиваються;
- б) перелік країн, де немає загального закону щодо боротьби з відмиванням брудних грошей;
- в) перелік країн, які не дотримуються міжнародних норм, пов'язаних з грошовими потоками, що генеруються від злочинної діяльності та спрямовані на фінансування тероризму;
- г) перелік методів відмивання злочинних доходів.

5. Початкова стадія процесу відмивання, пов'язана зі здійсненням предикатного злочину, що передуює стадії розміщення – це:

- а) розміщення;
- б) розшарування;
- в) інтеграція;
- г) «нульова стадія».

6. «Найближчий» синонім до терміну «типологія відмивання грошей» – це:

- а) класифікація;
- б) узагальнена модель;
- в) узагальнені матеріали;
- г) тематичне угруповання.

7. Сукупність заходів, що вживаються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають

проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу – це:

- а) бюджетний моніторинг;
- б) податковий моніторинг;
- в) фінансова політика;
- г) фінансовий моніторинг.

8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг є суб'єктом:

- а) первинного фінансового моніторингу;
- б) відомчого фінансового моніторингу;
- в) державного фінансового моніторингу;
- г) обов'язкового фінансового моніторингу.

9. Хто призначає і звільняє з посади Голову Держфінмоніторингу України:

- а) Президент України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Міністр фінансів;
- г) депутати Верховної Ради України?

10. Приблизна штатна чисельність Державної служби фінансового моніторингу України в попередньому звітному році складає:

- а) від 100 до 200 осіб;
- б) від 200 до 300 осіб;
- в) від 300 до 400 осіб;
- г) більше 450 осіб.

Варіант 2

1. Які основні міжнародні організації у сфері ПВД/ФТ:

- а) Інтерпол;
- б) група Егмонт;
- в) ООН;
- г) МАНІБЕЛ (MONEYVAL);
- д) група FINTER;
- е) ЄАГ (EAG)?

2. Чи є правильним твердження:

«чорні/брудні» гроші – це гроші, одержані з будь-яким порушенням чинного законодавства:

- а) так;

б) ні.

3. На яких ключових питаннях зроблено акцент у Рекомендаціях ФАТФ 2012 року:

а) на боротьбі з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

б) на корупції;

в) на незаконному обігу наркотичних і психотропних речовин;

г) на відмиванні коштів та фінансуванні тероризму.

4. Розташуйте в хронологічному порядку основні міжнародні акти у сфері ПВД/ФТ:

а) Палермська конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності;

б) Страсбурзька конвенція ETS № 141;

в) Меридська конвенція ООН проти корупції;

г) 40 Рекомендацій FATF;

д) Віденська конвенція ООН;

е) Варшавська конвенція Ради Європи Про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму;

ж) Міжнародні стандарти з ПВД/ФТ і з розповсюдження зброї масового знищення;

з) Нью-Йоркська міжнародна конвенція Про боротьбу з фінансуванням тероризму;

и) Резолюція 1267 Ради Безпеки ООН;

к) Шанхайська конвенція Про боротьбу з тероризмом, сепаратизмом та екстремізмом.

5. Розташуйте послідовно основні стадії трьохфазної моделі відмивання доходів:

а) розшарування;

б) розміщення;

в) інтеграція;

г) правильна відповідь відсутня.

Б) А) В)

6. Операції «розриву ланцюга» використовуються з метою:

а) розподілу наявних коштів;

б) маскуванню слідів скоєного злочину;

в) інтеграції грошової маси;

г) маскування слідів незаконного походження доходів шляхом зміни власників коштів, їх фізичного переміщення.

7. З яких рівнів, згідно із Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдженню зброї масового знищення", складається система фінансового моніторингу:

- а) первинного та державного;
- б) первинного та вторинного;
- в) обов'язкового та внутрішнього;
- г) державного та внутрішнього?

8. Система, за якої банки не обов'язково повідомляють спеціальні органи про всі операції, суми за якими перевищують встановлену межу, відноситься до:

- а) європейської;
- б) американської;
- в) змішаної ;
- г) правильної відповіді не має.

9. Оберіть посади, які входять до структури управління Державною службою фінансового моніторингу України:

- а) перший заступник Голови Держфінмоніторингу України;
- б) другий заступник Голови Держфінмоніторингу України;
- в) віце-голова Державної служби фінансового моніторингу України;
- г) заступник Голови Держфінмоніторингу України;
- д) перший віце-голова Держфінмоніторингу України.

10. Чи є правильним твердження: «Держфінмоніторинг є підрозділом фінансової розвідки адміністративного типу»:

- а) так;
- б) ні.

Варіант 3

1. Чи є правильним твердження:

«Україна двічі була внесена до «чорного» списку FATF»:

- а) так;
- б) ні.

2. Вставте пропущене поняття:

... – означає будь-яку економічну вигоду, одержану чи набу-ту, прямо чи опосередковано, від злочинів.

3. Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (FATF) це:

- а) спеціальна комісія ООН;
- б) міждержавний орган;
- в) Департамент Ради Європи;
- г) один з органів Євросоюзу.

4. Чи є правильним твердження: «Резолюція 1267 Ради Безпеки ООН була спрямована проти руху «Талібан» та організації «Аль-Каїда»:

- а) так;
- б) ні.

5. Етапи процесу відмивання коштів мають назву:

- а) інтеграція;
- б) розрив ланцюга;
- в) переміщення;
- г) розміщення.

6. Смарфінг це:

- а) розсилка спаму у мережі інтернет;
- б) метод відмивання коштів через банківські установи, коли певна організація наймає велику кількість людей, які здійснюють незначні грошові перекази на депозитні рахунки в різних банках і філіях;
- в) виконання замість одної кількох фінансових операцій, кожна з яких на суму, що менше обумовлених законом розмірів, котрі підлягають реєстрації банком і обов'язковому інформуванню держорганів;
- г) компанії, що фактично здійснюють діяльність, при якій нелегальні доходи змішуються з доходами від законної діяльності.

7. Яку назву має в Україні центральний орган виконавчої влади з питань фінансового моніторингу:

- а) Державний комітет фінансового моніторингу України;
- б) Державна служба фінансового моніторингу України;
- в) Державний департамент фінансового моніторингу;
- г) Державна комісія фінансового моніторингу.

8. Про що повинні бути попереджені працівники суб'єкта первинного фінансового моніторингу:

- а) дотримання трудової дисципліни;
- б) про відповідальність за порушення законодавства з питань здійснення фінансового моніторингу;
- в) не розголошення комерційної таємниці.

9. Чи є правильним твердження: «Держфінмоніторинг є національним центром для отримання та аналізу повідомлень про підозрілі операції, іншої інформації, яка має відношення до відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення»

- а) так;
- б) ні.

10. Держфінмоніторинг створений та розпочав свою діяльність у:

- а) 2011 році;
- б) 2010 році;
- в) 2005 році;
- г) 2002 році.

Варіант 4

1. Вставте пропущене поняття:

... —означає будь-який злочин, у результаті якого виникли доходи, що можуть стати предметом злочину.

2. Що стало відправним моментом у боротьбі світового співтовариства з явищем легалізації доходів:

- а) створення Інтерполу;
- б) створення FATF;
- в) прийняття Віденської конвенції;
- г) прийняття 40 рекомендацій FATF.

3. Чи стосується фінансовий моніторинг платежів фізосіб-підприємців (ФОП) і звичайних громадян:

- а) так;
- б) ні;
- в) тільки фізосіб-підприємців (ФОП);
- г) тільки звичайних громадян.

4. Не відноситься до основних завдань FATF:

- а) поширення інформації про заходи у сфері боротьби з відмиванням грошей на всіх континентах і в усіх регіонах світу;
- б) здійснення моніторингу за реалізацією Сорока рекомендацій в країнах - членах FATF;
- в) впровадження єдиних стандартів у сфері банківського регулювання;

г) здійснення огляду тенденцій у сфері відмивання грошей та відповідних контрзаходів (проведення "типологічних досліджень").

5. Метод, розміщення коштів, одержаних злочинним шляхом, який засновано на використанні з метою відмивання грошей таких підприємств, де значні суми готівки є звичайним та законним явищем – це:

- а) злиття законних та незаконних фондів;
- б) смарфінг;
- в) штучне завищення торговельної виручки під час реалізації товарів;
- г) створення помилкового паперового сліду.

6. На стадії інтеграції, що є заключною фазою відмивання кримінальних доходів, можуть застосовуватися такі методи:

- а) продаж нерухомості, в яку попередньо були інвестовані брудні кошти; злиття законних та незаконних фондів; викривлення цін зовнішньоекономічних угод;
- б) створення помилкового паперового сліду; злиття законних та незаконних фондів; викривлення цін зовнішньоекономічних угод;
- в) продаж нерухомості, в яку попередньо були інвестовані брудні кошти; «трансферпрайсінг»; викривлення цін зовнішньоекономічних угод;
- г) продаж нерухомості, в яку попередньо були інвестовані брудні кошти; злиття законних та незаконних фондів; «трансферпрайсінг».

7. Що не відноситься до поняття «фінансова операція»:

- а) надання або отримання позики або кредиту;
- б) відкриття рахунку;
- в) реєстрація суб'єкта підприємницької діяльності;
- г) внесення або зняття депозиту (внеску, вкладу).

8. До суб'єктів державного фінансового моніторингу не відноситься:

- а) Національний банк України;
- б) Міністерство юстиції України;
- в) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- г) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

9. Підрозділ фінансової розвідки, який діє самостійно або у складі центрального банку чи міністерства фінансів, та не має повноважень правоохоронних органів, належить до:

- а) «поліцейського» типу;

- б) «прокурорського» типу;
- в) «адміністративного» типу;
- г) змішаного типу.

9. Чи виконує Держфінмоніторинг України первинне виявлення та реєстрацію підозрілих операцій?

- а) так;
- б) ні.

Варіант 5

1. Чи є правильним твердження:

«чорні/брудні» гроші – це гроші, одержані з будь-яким порушенням чинного законодавства:

- а) так;
- б) ні.

2. Які основні міжнародні організації у сфері ПВД/ФТ:

- а) Інтерпол;
- б) група Егмонт;
- в) ООН;
- г) МАНІБЕЛ (MONEYVAL);
- д) група FINTER;
- е) САГ (EAG)?

3. Визначте термін «легалізація (відмивання) доходів»:

- а) перерахування коштів через банківську установу;
- б) вчинення дій, спрямованих на приховування незаконного походження грошей;
- в) внесення грошей на банківський депозит;
- г) отримання готівки з каси банку.

4. До основних принципів організації системи протидії легалізації злочинних доходів не відноситься:

- а) визначення мінімальної неконтрольованої суми здійснення операції;
- б) розробка переліку специфічних ознак;
- в) призначення окремого працівника, відповідального за здійснення системи заходів;
- г) покладення відповідальності за інформування про підозрілі операції на працівників фінансової установи.

5. Офшорними зонами є:

- а) Гавайські острови;

- б) Багамські острови;
- в) Кайманові острови;
- г) О-в Мадагаскар.

6. Чи правильне твердження: «На стадії розміщення капіталу в циклі відмивання злочинних доходів страховий сектор використовувався для неприкритого придбання страхових продуктів за рахунок готівкових коштів, отриманих від злочинної діяльності»:

- а) так;
- б) ні.

7. Згідно Сорока рекомендацій FATF фінансові установи повинні зберігати документи, які стосуються ідентифікації клієнта протягом:

- а) протягом двох років;
- б) протягом п'яти років;
- в) протягом семи років;
- г) не повинні зберігати.

8. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері фінансового моніторингу не відноситься:

- а) визначення порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками;
- б) визначення порядку формування переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності;
- в) визначення порядку надання держфінмоніторингу інформації про фінансову операцію, що підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу;
- г) визначення порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

9. Забезпечення функціонування та розвитку єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення- це:

- а) завдання та функції НБУ;
- б) завдання та функції Держфінмоніторинг України;
- в) завдання та функції Міністерства Фінансів України;
- г) Кабінету Міністрів України.

З ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ»

1. Поняття та джерела походження "брудних" грошей.

2. Необхідність міжнародної співпраці для боротьби з легалізацією доходів, здобутих у злочинний спосіб, фінансуванням тероризму, фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

3. Міжнародні організації в сфері боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму.

4. Етапи розвитку системи запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні.

5. Рекомендації *FATF*.

6. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму.

7. Директива Європейського Парламенту та Ради ЄС 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму. Документи Базельського комітету з банківського нагляду. Документи Егмонтської групи. Вольфсберзькі принципи.

8. Найбільш поширені моделі відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом.

9. Сучасні світові типології легалізації коштів, отриманих злочинним.

10. Загальні вітчизняні тенденції легалізації злочинних коштів: типології легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом через банківські і небанківські фінансові установи, ринок нерухомого майна, шляхом зняття готівки та ін. шляхом.

11. Засади функціонування системи фінансового моніторингу в Україні.

12. Законодавство у сфері фінансового моніторингу.

13. Характеристика фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу.

14. Місце Держфінмоніторингу в системі центральних органів виконавчої влади України.

15. Взаємодія Держфінмоніторингу з різними органами та організаціями у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

16. Суб'єкти державного фінансового моніторингу та їх повноваження.

17. Види суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

18. Загальні вимоги до організації фінансового моніторингу.

19. Встановлення правил проведення фінансового моніторингу.

20. Вимоги до ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції або забезпечують їх здійснення. Порядок вивчення клієнтів.

21. Порядок виправлення помилок в інформації про фінансову операцію.

22. Порядок відмови у забезпеченні здійснення фінансової операції та надання про неї інформації Держфінмоніторингу України.

23. Управління ризиками використання фінансової установи у відмиванні злочинних доходів та критерії ризиків.

24. Особливості здійснення фінансового моніторингу в банках..

25. Заходи, що здійснюються спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму.

26. Особливості здійснення фінансового моніторингу нотаріусами, адвокатами, суб'єктами господарювання, що надають юридичні послуги.

27. Кримінальна відповідальність за легалізацію злочинних доходів.

28. Кримінальна відповідальність за фінансування тероризму.

29. Кримінальна відповідальність за розповсюдження зброї масового знищення.

30. Кримінальна, адміністративна та цивільно-правова відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

4 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Андрійченко Ж. О. Фінансовий моніторинг у системі управління ризиками ринків фінансових послуг // Розвиток системи управління ризиками ринків фінансових послуг : монографія / наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон.наук, проф. Н. М. Внукова. – Харків : Ексклюзив, 2014. – С. 140–150.

2. Внукова Н. М. Фінансовий моніторинг : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 204 с.

3. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. / С. Б. Єгоричева. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 292 с.

4. Єфименко Т. І. Розвиток національної системи фінансового моніторингу : монографія / С. С. Гасанов, О. Є. Користін та ін. / Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін. упр." – Київ : ДННУ "Акад. фін. упр.", 2013. – 378 с.

5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1702 (зі змінами та доповненнями) // (Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 39. – Ст. 2057.

6. Фінансовий моніторинг [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського) рівня / уклад. Ж. О. Андрійченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 52 с.

7. Фінансовий моніторинг : робоча програма для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Ж. О. Андрійченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 62 с.

8. Фінансові розслідування Програма для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня / уклад. Ж. О. Андрійченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 23 с.

9. Контрольні завдання та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни "Територіальне управління" для студентів спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування" заочної

форми навчання / уклад. Г. М. Шумська. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 32 с. (Укр. мов.)

Допоміжна

1. Внукова Н. М. Концептуальні основи розвитку системи фінансового моніторингу за міжнародними стандартами / Н. М. Внукова // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2013. – С. 79–84.

2. Деякі питання Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 299 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 4. – С. 156.

3. Деякі питання організації фінансового моніторингу : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 552 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – С. 280.

4. Користін О. Є. Фінансовий моніторинг у сфері страхової діяльності як інститут економічної безпеки України : монографія / О. Є. Користін, Ю. Р. Гавдьо, Д. В. Кіріка. – Київ : Друкарня Діапринт, 2012. – 303 с.

5. Кримінальний кодекс України (текст надруковано за Офіційним вісником України. – 2001. – № 21. – Ст. 920). – Харків : Фоліо, 2006. – 382 с.

6. Критерії оцінювання рівня ризику суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України, бути використаними з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства інфраструктури України від 2 листопада 2015 р. № 437 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 94. – С. 352.

7. Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 8 липня 2016 р. № 584 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – С. 34.

8. Критерії, за якими Міністерством фінансів України оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 26 січня 2016 р. № 17 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 30. – С. 269.

9. Критерії, за якими оцінюється рівень ризику для суб'єктів первинного фінансового моніторингу державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Нацкомфінпослуг : Розпорядження Нацкомфінпослуг від 13 жовтня 2015р. № 2481 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 90. – С. 264.

10. Критерії, за якими оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 26 січня 2016 р. № 18 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 30. – С. 272.

16. Інформаційні ресурси

1. Буткевич С. А. Міжнародно-правове регулювання боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом / С. А. Буткевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://radnuk.info/statti/226-admin-pravo/14532-2011-01-18-03-45-59.html>.

2. Головка А. Т. Фінансовий моніторинг для небанківських фінансових установ / А. Т. Головка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/public/04/06/03/1251>.

3. Збірник нормативно-правових актів у сфері ПВД/ФТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua/>.

4. Звіт FATF "Відмивання доходів через фізичне переміщення готівки" за 2020 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatfgafi.org/>.

5. Звіт з проведення національної оцінки ризиків у 2020 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua/>.

7. Про боротьбу з фінансуванням тероризму : Конвенція ООН від 9 грудня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

8. Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин : Конвенція ООН від 20 грудня 1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

9. Про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму : Конвенція Ради Європи від 16 травня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

10. Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом : Конвенція Ради Європи ETS №141 від 8 листопада 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

11. Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму : Директива Європейського Парламенту та Ради 2005/60/ЄС від 26 жовтня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

12. Проти корупції : Конвенція ООН від 31 жовтня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua/>.

13. Проти транснаціональної організованої злочинності : Конвенція ООН від 15 листопада 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

14. Статистика МВС України : Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>.

15. Типології Держфінмоніторингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=114&lang=uk.

16. Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2014-2022 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua/>

17. Типологічні звіти EAG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eurasiangroup.org/typology_reports.php.

Додаток А
Приклад оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра фінанси, банківська справа
та страхування

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни
«Фінансовий моніторинг»

Варіант № 1

Виконала: студентка 5 курсу
ФЕУз 713м групи заочної форми
навчання спеціальності «Фінанси
банківська справа, страхування
та фондовий ринок»

Петрова І.Б.

Перевірила: к.е.н., доцент

Фатюха Н.Г.

м. Запоріжжя - 2024 р.